



GYŐZŐ ANDREA

EGY TANÍTÓ, AKI NEMCSAK TÚLÉLNI AKAR EGY IDŐSZAKOT, HANEM LEHETŐSÉGET IS LÁT BENNE

BESZÉLGETÉS HENZEL GYÖRGGYEL

Henzel György a búcsi Katona Mihály Alapiskola tanítója. Diplomáját a beszercebányai Bél Mátyás Egyetemen szerezte testnevelő-etika szakos tanárként. Mellette Komáromban elvégezte a katekéta szakot.

Gyurival 13 éve ismerjük egymást, akkor került Búcsra. Kreativitásával és innovatív ötleteivel gyorsan a tantesület egyik meghatározó tagjává vált. Négygyermekes apukaként családja mellett sok időt szentel a szakmájának. Igaz, nem a szakjában jeleskedik leginkább, hanem a mindig megújuló és sok tanulást igénylő informatikai dolgokban van otthon. Talán ennek is köszönhető, hogy őt nem érte annyira váratlanul az egy éve tartó online-térbe kényszerülő oktatás. Vagy mégis? A vele készült interjút olvashatják most.

■ **Gyuri, hasznát vetted-e a már meglévő tudásodnak, amikor a távoktatásra kényszerültünk, vagy téged is felkészületlenül ért ez a helyzet?**

■ Váratlanul ért, de nem felkészületlenül.

■ **Könnyebben vetted-e az akadályokat, mint az a tanító, aki még soha nem használt semmilyen internetes felületet a gyerekekkel való kapcsolattartásra?**

■ Az elkerülhetetlen akadályokra próbálok úgy tekinteni, mint lehetőségekre. Az egy évvel ezelőtt bevezetett tantermen kívüli oktatás során szerettem volna elérni, hogy a gyerekek is ne „csak túlélni” akarják ezt az időszakot, hanem egy lehetőséget lássanak benne. Lehetőséget arra nézve, hogy megtanulják azt, hogyan lehet kultúrálisan együttműködni, egymást segíte-

ni ebben a helyzetben. Múlt évben a zárás előtt egy héttel már látható volt, hogy elkerülhetetlen lesz, hogy legkevesebb két hétig a diákokkal az online térbe szorulunk. Ekkor arra volt csak lehetőségem, hogy a már korábban létrehozott virtuális osztálytermet – melyet korábban egy Digitális Témahét projektjét támogató digitális térként hoztam létre – életre keltssem és a felső tagozatos diákoknak bemutassam annak használatát. Ugyanakkor mindenképpen szerettem volna élő órákat is tartani. Tudtam azt, hogy nem szeretném a szociális hálót használni a kapcsolattartásra, ezért felmértem a diákok körében, hogy ők mit használnak egymás közt. Ez egy a „gamerek” által használt felület volt, amit „megtanítottak” velem.

■ Tudom, hogy már tavaly tavasszal is ismertél és használtál a gyerekekkel olyan felületeket, ahol elérhetőek voltak a távoktatásban. A tantestület többi tagjának is adtál ötleteket, tanácsokat. Mégis, volt valami különbség a tavaly tavasszal megkezdett online-tanítás és az ősszel folytatódó közt?

■ Megítélésem szerint a „távoktatás” minden intézményt felkészületlenül érintett. Mivel nagy volt a bizonytalanság a visszatérés időpontját illetően, ezért az intézmények nem erőltették egy kizárólagos rendszer bevezetését. Itt a tantermen kívüli, tanulástámogató rendszerekre gondolok, amelyek bizonyos funkciókat látnak el. Ha ezek az iskolák számára rendelkezésre is álltak, a használatukra a tanárok és a diákok nem voltak felkészülve. Említettem, hogy a digitális projektjeink során mi létrehoztunk és használtunk olyan felületeket, amelyek támogatták az egyes produktumaink létrehozását és azok közlését. Több osztállyal az informatika- és technikaórákon és a projektek során ezeket a felületeket nemcsak tartalomfogyasztóként használtuk, hanem felhasználóként, tartalomkészítőként is. Ezért evidens volt ezen eszközök használata. Nagyobb kihívás volt a diákok bevonása, motiválása, hogy minél többen akarjanak rendszeresen részt venni az élő órákon (mivel azt nem tehettem kötelezővé), ez nem is sikerült maradéktalanul. Egy kolléga tanácsára megtanultam, hogy ne ragaszkodjak görcsösen ahhoz, hogy mindenkit be akarok vonni (akár a többiek kárára), és próbáljak összpontosítani azokra, akik szívesen részt vesznek az alkalmakon.

Az idei iskolaévben tudatosan azzal készültem, hogy az elmúlt év tapasztalataiból kiindulva felépítem és megtanítsam használni az intézményünk virtuális osztálytermeinek használatát minden felső tagozatos diákkal. Tudtam azt, ha nem is lenne rá szükség élesben, akkor is tudjuk majd azt használni az egyes tantárgyak oktatása vagy az egyes projektnapok során. A diákok partnerek voltak ebben, ami megkönnyítette a felkészülést az október végétől újra induló „karantén-oktatásra”. Ezáltal a kollégák is nyitottá váltak a feladatküldözgetés (aszinkron oktatás) helyett az élő (szinkron) oktatás bevezetésére, mert tudták azt, hogy a diákok ott elérhetőek, tudják azt használni, tehát nem lehet „kifogás”, hogy nem tud részt venni az oktatásban. Sőt az iskola vezetősége úgy döntött, hogy esz-

közöket (kamerákat, számítógépeket) is biztosít a diákoknak, akik igénylik.

■ Nagy elánnal vágtál bele néhány éve az előbb legős, majd digitális fabrikáló műhely kialakításába. Iskolánkban ez a műhely sikernek örvend, örömmel járnak oda a kisebb-nagyobb érdeklődő tanulóink. Több éve bekapcsolódsz a diákjaiddal különféle digitális versenyekbe, amelyeken sikeresen szerepeltetek, többek közt a Digitális témahét-en is. Második éve már online tudatok csak erre is felkészülni. Hozott-e ez a helyzet számodra vagy a diákjaid számára valami többletet?

■ Hiszem azt, hogy azok a tanítók, akik szeretik a gyerekeket, szeretik a munkájukat, törekednek arra, hogy érdekesebbé tegyék az órájukat. Tudjuk, hogy a szemléltetés az egyik leghatékonyabb módszer. Az, hogy a szemléltetés milyen eszközökkel történik és milyen tanulási környezetben, azt az adott kor és az iskola eszközparkja nagyban befolyásolja. A vizualizáció a „monitorok” megjelenésével új értelmet kapott. A gyermekek képességét kiszolgáló IKT-eszközök használatával a tanítási órákon a diákok motiváltabbá válhatnak, a vizualizáció pedig attraktívabbá. A „monitoros órák” ezért lettek annyira népszerűek. Épp ezért használtam az IKT-eszközök adta lehetőségeket. Ugyanakkor a virtuális világ beszippantó hatással is bír, a számítógépek fölé görnyedve a képek világában, a virtuális világban ragadhatnak a diákjaink, amelyet nagyon veszélyesnek ítélek meg. Az iskolánkban létrehozott műhelyünk azt célozza meg, hogy ezek az IKT-technikák, -technológiák „csak” eszközök legyenek, amelyeknek használatától nem kell idegenkedni, amelyek segítenek az alkotásban. Ennek a digitális közösségi alkotóműhelynek köszönhetően nemcsak a digitális szakadékot vagy a virtuális és valós világot elválasztó szakadékot hidaljuk át, hanem emberek maradhatunk, szorosabb kapcsolatban élve a minket körülvevő világgal. Segítségével megakadályozhatjuk, hogy gépek előtt ülő gépekké váljunk. Ez a hely a digitális közösségi alkotópedagógia színtere, egy hely, ahová tartozhatnak a gyerekek, ahol „kreatívkodhatnak”, ahol sokszor eldönthetik, mivel szeretnének foglalkozni. Sok-sok projekt valósulhatott meg a műhelyben, amelyek kerettörténetekre épültek. Ezek témáinak kiválasztása során igyekeztünk valós problémára felhívni a figyelmet vagy valós aktuális eseményre reagálva kreáltunk történetet.

A két utolsó Digitális témahétünk valóban az online térben valósult meg. Ebben együttműködhettünk több mint 10 alkotni vágyó tanulócsoporttal a Kárpát-medencéből: Székelyföldről, Felvidékről, Partiumból, Felvidékről. Ezek az online-felületek támogatták az együttműködést, tervezést, döntést, tudásmegosztást, problémahelyzetek kezelését, ahol a diákok, diákcsoportok aktív résztvevői lehettek ezeknek a folyamatoknak. Ami külön érdekesség volt számomra, hogy korosztálytól függetlenül az alapiskolás és középiskolás diákok, valamint felnőttek (tanárok) ebben a térben könnyebben el tudták/tudtuk fogadni egymás segítségnyújtását.

■ Tudom, hogy amióta tart a „karanténidőszak”, számos online-képzésen vettél/veszel részt. Nemcsak a különféle internetes felületek használatával kapcsolatban tanultál újat, de módszertani képzésekre is jelentkezél. Miért tartod ezt fontosnak?

■ Korábban is kerestem azokat a módszereket, amelyek színesíthetik, bővíthetik a pedagógiai eszköztáram. Az online tér rugalmasságának köszönhetően már 5-6 évvel ezelőtt is éltem a lehetőséggel és csatlakoztam webináriumokhoz, szakmai fórumokhoz, ahol szinte napra készen segíthettük egymás munkáját. A karantén lehetővé tette, hogy olyan képzéseknek is részese lehettem és lehetek, amin nem vettem volna részt, ha jelenléti képzésben valósult volna meg. Nem szeretnék a sok-sok képzés közül kiemelni egyet sem, de amit általánosságban megfogalmazhatnék, hogy ezen alkalmaknak köszönhetően sok-sok kollégát ismerhettem meg. Reményem szerint a jövőre nézve is gyümölcsözők lehetnek ezek az ismeretségek a munkánk során.

■ Most, hogy a kollégákkal is legtöbbször csak az online térben tudunk találkozni, lehetőség nyílik erre a távolabb lévőkkel is. Időt, utazást spórolunk vele, a baráti beszélgetések mellett szakmai kérdésekben is tudunk vitát folytatni, tudunk együtt tervezni. Úgy tudom, Te online előadást és képzést is tartottál.

■ Ennek a karanténidőszaknak több negatívuma mellett voltak pozitív hozadéka is. A már említett online képzéseken túl a tanárokkal felismertük, hogy más platformok is vannak az együttműködésre, az egymás segítésére. Ez az egy év erre mindenképp jó volt arra, hogy megtanuljunk egymásnak segíteni az online térben. Az anyaor-

szági Digitális Pedagógia Módszertár szervezői többször is felkértek, hogy vegyek részt webináriumokon, ahol megosztom a tapasztalataimat. Talán ennek is volt köszönhető, hogy többen fordultak hozzám segítségért, sokszor idegenek is megszólítottak, ami bátorított arra, hogy akár egy tantestület vagy szervezet kérésének eleget téve tartsak webináriumot, műhelyfoglalkozást. Merem remélni, hogy akik részt vettek ezeken az alkalmakon, azoknak nem okoztam csalódást és a mondanivalóm segíti a munkájukat.

■ **Érzed-e azt, hogy az online térben való aktív szerepléssel formálod a pedagógustársaidat, hatással vagy rájuk?**

■ Úgy gondolom, hogy azokra a tanárookra, akik rátaláltak, ismerik azokat a projekteinket, amelyeken keresztül különböző tudásterületeket kapcsolunk össze elméletben és gyakorlatban egyaránt a digitális közösségi alkotópedagógiai eszköztárával, azokra hatással van ez a gondolkozásmód. Többen bátran fordulnak tanácsért, kíváncsiak a véleményemre, tapasztalataimra, ha el szeretnének igazodni a digitális eszközök, alkalmazások sokaságában.

■ **Melyek azok az alkalmazások, amelyeket ajánlanál a tanítóknak, amelyeket érdemes elsajátítani, akár még**

most is, amikor már remélhetőleg tényleg véget ér a karantén?

■ A kérdés egyszerűnek tűnhet, de választ adni nagyon nehéz. Azért nehéz, mert minden egyes kolléga esetében el kell ismernünk, hogy az egyes digitális eszközök megjelenése az eszköztárban különböző szinten történhet. Itt a digitális eszközök alatt sok mindent értek, az egyes alkalmazásokon és eszközökön túl akár az e-mail kreatív használatáig. Gondoljunk pl. egy olyan e-mailre, amelyben a diákok közösen fogalmaznak meg egy folytatásra váró történetet. De ha választolni szeretnék a kérdésre, akkor talán úgy fogalmaznám meg, hogy ebben a metakommunikáció-hiányos környezetben minél több olyan alkalmazást, eszközt használjunk, ami közösséget tud formálni, ami tevékenykedtet. Az élő online órákon ezek a szinkronizált támogató eszközök. Ugyanakkor adjunk választási lehetőséget számukra, hogy legyenek olyan feladatok is, amely során nincs szükség közvetlenül digitális eszközök használatára.

■ **Amikor tavaly tavasszal elkezdődött a távoktatás, én végeztem egy felmérést a tanulóink körében, amelyből az jött ki, hogy számukra nem okoz gondot az otthoni tanulás. Gondolom, ennyi idő elteltével végül másként látták a helyzetet... Te is végeztél**

felmérést a tanítók körében. Milyen tanulást tudunk ebből levonni?

■ A tantermen kívüli oktatás során folyamatosan kíváncsi voltam és figyelemmel kísértem a diákok attitűdjét, hogyan viszonyulnak ehhez a rendkívüli helyzethez, vagy konkrétan egy adott órához, akár egy új eszköz, módszer használatához. Ezek közül talán kiemelném, hogy múlt évben a diákok meglepő többsége „jónak látta az online alkalmakat” (10-ből 7,8), és nem igazán lehet elmondani, hogy az iskola hiányzott nekik (10-ből 5,45-nek). Az idei évben arra voltam kíváncsi az iskolai félév környékén, hogy mit gondolnak az online órákról, mennyire tetszik vagy nem tetszik nekik ez az oktatási forma, és megítélésük szerint a többiek hogy gondolkoznak erről. A felmérésből az derült ki, hogy a diákok döntő többsége élvezte ezt a formát. A tanárok körében is elvégeztem ezt a felmérést. 255-en próbálkoztak válaszadással. Ebből 132 felvidéki kolléga és 89 magyarországi, illetve erdélyi kolléga válasza értékelhető. Amit meg lehetett tudni a válaszokból, az az, hogy a nem felvidéki pedagógusok döntő többsége szereti ezt az oktatási formát, miközben a többiek arról gondolják, hogy azok nem szeretik. A felvidéki kollégák válaszaival ezzel a képpel közlöm, az értékelését az olvasókra bízom.

■ **Köszönöm a beszélgetést!**

